

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX, ЧИСЛО 229, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж., СВОБОДА, 1-го ЖОВТНЯ, 1921. VOL. XXIX, No. 229, JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, OCTOBER 1, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ БЕЗРОБІТТЯ БАЧИТЬ ПОТРЕБУ ЗНИЖЕННЯ ЦІН

ВАШІНГТОН, 29. вересня. — Ріжні комітети конференції для безробіття, що тепер відбувається в сім місті, уже починили свої роботи коло предложення тимчасових пропозицій про зарплатення безробітні. Іх пропозиції будуть предложатися спеціальному зарплатному комітету, котрий поробить відповідні зміни, щоб їх погодити зі собою і предложити їх загальному конференції.

КІЛЬКО ВНОСИТЬ ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ?
Комітет для статистики безробіття видав свої розслідування про число безробітних в Злучених Державах від теперішнього часу. На його думку, число безробітних вносить не менше як 3 мільйони 700 тисяч, а не більше як 4 мільйони. На думку членів цього комітету число, подане недавно департаментом (міністерством) праці, є перебільшене. Міністерство праці подавало той, що їх є 5 мільйонів і три четверті.

Справу зниження цін на фабриках і на ріжні товари в подробицях продажі признано дуже важливою для зменшення безробіття. бо це перемолоб так званий страйк покуштув і знов викалюболо поїти за товари. Комітет фабрикантів предложає в тім згляді відповідні резолюції, завважуючи, що зниження цін повинно відповідати зниженню цін на сировині.

Представники робітничих груп годилися зі загальним становищем фабрикантів в тій справі, але вони висказувалися за великою резервою про ширіше бачення зі сторони фабрикантів обидва ціни. Одним з тих, що дуже горячо промовляв за тим, щоб зарплату безробітні через руйнування промислу, був губернатор штату Пенсильванія. Справа. Ім представники, що робить для облекшення безробіття уряд свого штату, та ріжні місцеві уряди подовжили членів. Іхній обов'язок, є стейті розпочати ріжні публичних робіт (шкіл, доріж, ріжних урядових будівлях) на загальну суму 125 мільйонів доларів. Однак і се ще за мало мого сього, що на його думку обчислення безробіття є значно перебільшене. Він обчислює порівнюючи теперішнє число працюючих з числом працюючих в час найбільшого воєнного піднесення. Він вписує звертає увагу на те, що високі ціни на певні і сировині становить головну перешкоду в повороті до нормальних часів.

СПРАВА СТРАЙКУ ЗЕЛІЗНИЧНИХ РОБІТНИКІВ.

ШКАГО, 29. вересня. — В. Дж. Лід, президент зелізничних робітників, сповниючи службу на поїздах (так званих "трейнів"), видав нині заву, що підчас голосування зарплатного комітету, членів нині зелізничних робітників, коло 80 процент робітників завважило за страйком, протестуючим проти зниження заплати. Він каже далі, що страйк буде продовжений, як лише за ним заявляється комітету жалоб. Відсланою домінь 57 представителів місцевих коміт. Лід приказав їм скласти зарплатні свої комітети жалоб і предложити їм справу страйку, і доставити йому про їх рішення протягом сідмодного тижня.
Рішачою Лід дав до розуміння, що "трейнери" вийдуть на страйк лише тоді, як другі комітети зелізничних робітників заявляться за страйком. "Трейнери" не хочуть виходити на страйк, як рішачою не вийдуть також кондуктори, машиністи, машиністи і кочегарі. Лід сказав також, що він робить юні остерогами не бути дуже поквалітним голосуванню за страйком, звертаючи їм увагу на те, що заробітна заплата з 1908. року була висхідно вишкочила умов воєнних, які майже ніколи не повторяться; що тепер в Злучених Державах панує велике безробіття, яке після деяких обчислень сягає аж 5 мільйонів людей; що всі другі робітники мусять пристати на зниження своєї заплати; що підвизка плати, признає їм міншувати свого року, опираєся на ствердження урядово пологожіння средств до життя; та що сього року ціна на средства повинна скласти о 16 процент.

НЕЩАСНИЙ ВИПАДОК У ФАБРИЦІ.

ПЕРТ АМБОЙ, Но Джерзі, 29. вересня. — Тут случилося велике нещасте в старій фабриці порку підприємства Дю Понт Пандер Ко, яке тепер належить уже до Дю Понт Кемікс Ко. Жертвою нещасного випадку було сімнадцять з того 3 пологобо на місці, а двох було тільки ранено. Імена пологобо позначити так: Анті Ясенович, Тит Висницький, Ступан Вашич, Степан Кароніч і один робітник, котрого знала лише по хресним імені Василья. (в іменах перших пологобо імена зайшли похиби при перекладі їх телеграфом.) Раненими є: Михайло Дайлм (?) і Олександр Бухана.

Робітники були заняті розбиранням старої фабрики. Сімок з них під проводом кондуктора Дюжозе Гаріса власне залувадо на віз трицифрову уру. В середній сідні уру, яка мала яких 18 навіз дошки, було зазначено, коло котрого була завіта якась матерія, яку Гаріс назвав дубовою бавовною. Він приказав робітникам вийти з сідні уру, щоб підізнати на зелізничні не прийшло до вибуху. Коли робітники перешкоду уру, а один став в неї біт молотом. Коли вліз перший уру, з уру виліз комок бавовни, який завож може черстві дуба. Знов молот вдарив у уру, і в тій самій хвилі наступив вибух, який розвіяв уру на кусні, викиндюючи кавалки її на всі боки. Вибух збив на місці п'ятьох робітників, а Буханю відорвав праву уру.

ПРОТИ ЧОРНИХ ЖОВНІРІВ В НІМЕЧИНІ.

ВАШІНГТОН, 28. вересня. — Конгресмен Герік вніс в конгрес внісене, щоб чорні в американські війська за над Реном в Німеччині заступити біліми.

ПРО АМЕРИКАНСЬКУ РАСУ.

В Нью Йорку відбувається тепер від кількох днів конгрес еженістів, себто людей, що хочуть встановити кращу расу людь. Межи инчим говорено про расові признаки Американців. Один учений, Др. Алекс Греліна (видно, Чл. з походження), заявив, що він розслідував понад 1700 родів старих Американців, себто людь, які шо найіменше три покоління назад жили в Америці, і на основні тіх розслідувань вивірив певні признаки старих Американців. Вони мають певні фізичні (тілесні) признаки. Передовсім, вони дуже високі, найвищий народ білих у світі. Шкіла красні споді шкіри, то вони займають посереднє становище межи смуглявими і білонічними, але на загал сідно, що вони становлять щораз більше смуглявоту. Межи старими Американцями численні блондино дити дуже мало, але так само мало чистих брунетів і рудих. Лише переважно буває подовгате, округлувате. Висліи вже не вистають дуже, а довший ціпел не має такого острого кута.
Жінчини старої американської породи також мають багато добрих фізичних прикмет, котрі їх рівняти з фізичними прикметами других білих народів, але не дорівнюють вони фізичним розвоєм американських мушун. У них стрічається нахил до плоских грудів.

Цікаве також спостереженне, що всі старі Американці, подібно до себе, без огляду на те, з якого народу їх предки вийшли; всі вони зближують до одного типу. На се вивається географічні умови, підсопе, пожива, вода і другі чинники. Під впливом обставин змінюється до спідного типу навіть такі давні поселенці, як імени євроанглійські Американці.

ЦІЛИЙ СУД ЗАЛЛЯТИЙ ПОЗВАМИ МЕСКИ КОМІРНИКАМИ І ЗАХІПАНИМ.

Ньюйоркський суд просто заллятий позовами між комірниками та захіпаніми домів. Там на судових книгах теперішніх єх 190,000 справ, котрий причиною являється відношенне межи власницьким домів та майже мільянами. Цілий суд зриває ваканції, але й се не бо найбільш значущих ньюйоркських адвокатів; видав публично порядку комірникам не платити висхідних рентів.

ВЕРНУЛА ПАМ'ЯТЬ ВІД УДАРУ.

Один мешканець міста Ренісі, Но Йорк, Артур Фішпекер на імя, котрий служив за кондуктора в місцевій трамвайній компанії, був тяжко побитий підчас одного карамбольного кільця неліт до шпиталю лічниць. Коли вийшов зі шпиталю, показалося, що він влізлий пам'яті, яку був відзнак рик тому назад, надаючи з розв'я.

НАРОДНЕ ВІЧЕ В СІРАКЮЗІ, Н. Я.

Подемо до відомо усім, котрі не хотять ходити у польські армі, що в недалеку 9-го жовтня с. р., відбувається велике віче в Сіракузі, Н. Я., на котрім буде промовляти делегат галицького правителства Др. ЛУКА МИШУГА.
Кождий, що любить волю та свій рід, що бажає добра своїй вітчизні, — май приїде і поспукає, як можемо помогти ріжній стороні у тяжкій потребі.

Початок віча о год. 3-ій пополуночі. Віче відбувається в церквиній гаї при Wilbur Ave. Комітет.

НАЙДЕНО ДИТИНУ НА СМІТНИКУ

Один ньюйоркський полісмен, лаучи на воєну стацію, почув крик малю дитини, і найшов по довший пошукано немовля в башинній скринці на смітці, яку виставляють перед хатами для міських замітків. Він забрав дитину на поїзці, а поліція відслала її до шпиталю, до відділу найденних дитин. Позітві зараз почала сідлатво за родичами дитини, але яке замик що небув зробили в тім напрямі, до шпиталю зголосилася одна жінчина і заявила, що се її 24-денна дитина, пояснюючи, що вона рано вийшла на роботу, і лягаючи дитину в опіці одної молоді жінчини. Коли прийшла вона ввечером, не застала дитину дома, але довадилася від слів, що поліція нашла дитину в скринці на смітці.

У ВІННИЦІ.

У Винниці життя, яке в цілій Совєтській иді, але взагалі як видно з рифікації. Мобілізація ріжних комуністів не вдавалася, а коли де силово ухилили позивити кого, то одразування пожежі Української, "суверенної" республіки. Життя у Винниці маса "приміщень" з голодних помешкань. Помешкання, котрих у Винниці спочатку було багачко незнатних, порожніх, займалих хто попадад на нього. То знайшов вільне помешкання, завож нікого не питаючи, займає його, а вже потім ходи до якогося там відклого мешкальця і брав ревізційний квиток на нього. Коли такий квиток уже був у кишені, то можна було почувати себе більш-менше певно. Помешкання вважається того, у кого квиток.

Цікава історія була з трудовим господарством червоноармії. У Винниці, чи коло Винниці, (добре не розпавітася) одвели для них козум землі, і дали їм. Коли прийшла пора сідати його, червоно арміїм видали розсаду капустину і наказали засідати нею город. Червоноармії розсаду згляді й посидали її... вверх корінем. Не садялсько дело капусту садити.

Город після цього садили піймані де попало "свободні громадяне".
В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ДОВИНА НАХОДИТИСЯ ЧАСОНИСЬ "СВОБОДА".

СТАРАЮТЬСЯ ДОВЕСТИ ДО ЗГОДИ В СПРАВІ ДОГОВОРУ З НІМЕЧИНЮ.

ВАШІНГТОН, 28. вересня. — сенаті почалися переговори межи республіканцями та демократами в справі договору межи Злученими Державами та Німеччиною, Австрією та Угорщиною. Сподіються, що до сеї угоди дійде скоро і що не пізніше як 15 жовтня приїде до голосування над сими договорами.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ АРБАКА.

Поліційний уряд в Сан Франціско, котрий провадив слідство в справі смерті акторки рухомих образків Верджинії Раке, котрої смерть спричинив коміційний актор рухомих образків "Феті" Арбакел, видав рішеченне, що він не має правних основ задержувати Арбакел за його винування морж. Він заявив, що Арбакел буде поставлений перед суд за убийство, себто неنامهє спричиненне смерті людині, і приказав випустити актора на волю по злочинно кавчії 5,000 доларів. Актор зложив кавчю і зараз вийшов до свого дому в Лос Анджелес. Тимчасом проти поліційного суду, що видає се рішеченне, піднесено критику, що поступив несправедливо.

ВІСТІ З КИІВА.

В Кієві від попу переживав 6. прем'єр УНР. Чехівський. До ніякої політичної праці він не вмишується, тільки занятий реаліційні справи. Працює в українській церковній раді і годосить проповіді на реаліційні теми. Невдаю промовляв він в софійському соборі на тему сили духа.
З инших Українців перебувають ще у Кієві: проф. О. Криушівський, лектор історії в Кирилло-Мефодієвській гімназії і комерційному інституті; поет Чупрука і поет Тинька, який працює у Всеукраїнському державному видавничстві.

ДОБЕБ.

Кілька кілометрів від Кракова лежить вона, ця могола. Її називають табором інтернованих. Сюди судили лиха доля сюди попадає — все одно, що живим в моголу ляже. Сюди попадають люде не за війстна не за крадіжкі — а за свою любов до ідеї, до батьківщини. Сидять вони тут не дні, не місяці, а роки. Становище інтернованих староз гірше, як инших тюремників. Над тюремниками є закон, суд. Інтерновани жуть саідства, суду розправ і ніяк не можуть діхатися.

ЗА "НЕ ПОРА".

ЛВІВ 10. вересня. — В одній із Київських українських гімназій учні засіявали "Не пора" більшовицька влада пригниту до відповідальності учительський персонал і де ког з учителів.

НОВІ ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК.

Літою цього року загальною зібранням Української Ак. Наук вибрані академіками: проф. М. П. Василенко (історик України) і проф. Корчак Чепурківський, медик.

ІЗ ЗБОРУ ЛІГИ НАРОДІВ

ПЕРЕД НОВИМИ ВИБОРАМИ ДО РАДИ ЛІГИ НАРОДІВ.
ЖЕНЕВА, Швайцарія, 29. вересня. — Комітет внутрішньої організації Ліги Народів згодився, щоб Рада Ліги Народів складалася з 10 членів (представити 10 держав), з котрих 5 має бути постійними і 5 непостійними.

Досі в Раді постійно засідали: Англія, Франція, Італія і Японія, а Злучені Держави усуваються. Англія годиться на п'ятого постійного члена намісць Америки, але тільки під умовою, що тим п'ятим членом буде Еспанія.

Представники полуднево-американських республік недоволені, що серед постійних членів Ліги Народів нема жадної американської держави. Англія хоче їх заспокоїти в той спосіб, що предкадає, аби до непостійних двох членів узяв Франція і Чіле. З дотермічних непостійних членів були би перенібрані до Ради: Бельгія, Бразилія і Китай (Хіти), а кроемо того були-б вибрані або нові два непостійні члени: Чіле в Імперію Чехословацчина.

ДЕЛЕГАТ КАНАДИ НА ЗБОРІ ЛІГИ НАРОДІВ, ЧАРЛЗ ДЖ. ДОГЕРТІ, ПОСЛІДОВОНО ОБСТОЄ ПРАВО СІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Канадський делегат на Зборі Ліги Народів в Женеві, Чарлз Дж. Догерті підніс нині перший раз справу Східної Галичини, домагаючись, аби Збір Ліги Народів поручив аліантським державам, щоб як найкраще вирішили державне становище української Східної Галичини.
Він казав, що говорить в імені Канади, де живе 350,000 галицьких Українців.

СОВЕТИ РОЗДІЛЮЮТЬ НАСІННЯ НА УКРАЇНІ.

Ньюйоркська жидівська соціалістична газета "Фортрент" подає таку телеграму від свого об'єднаного кореспондента Шифрін: Берлін, 28. вересня. Українське совєтське правителство видало приказ советам в Александрові, Миколаєві і Катеринославі, що перше насіння маєтсь видати жидівським колоніям.

ЗНОВ ЗМОВА ПРОТИ СОВЕТІВ ПО МІСТАХ УКРАЇНИ.

РЕВАЛЬ, через Лондон, 28. вересня. — Доносить сюди, що в місті Ельбі засуджено на смерть 150 осіб і арештовано багато соток осіб, об'єднаних за змову проти советів.

Доносить також, що подібні заговори проти советів відкрито також по других містах України.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЗНАЮТЬСЯ, ЩО СПРИЧИНИЛИ В РОСТІ ПОВНУ РУХУ.

ЛОНДОН, 28. вересня. — Московський большевицький "третій Інтернаціонал" видав влізлову до "сітових товаришів" в якій лише, що спершу капіталісти мусять уступити комуністам, але тепер комуністи мусять уступити капіталістам. Обставини змусли нас — кажуць — уступити королям світового капіталу, представникам буржуазної Америки та європейського капіталу.

Далі в тій відозві говориться, що Росія представляє тепер одну велику уру, яка перейшла в усі частини совєтської системи. Щоб ратувати свої сили для будущих генералій, комуністи згодилися на уступки капіталістам.

Відні у відозві сказано, що договір большевицькі з Гувером є небезпечний для них, бо до Росії уйдуть чужі елементи, які старатимуться злеборалізувати організовані большевицькі робітничі сили, а рішачою організувати проти большевицьких сил. Одначе відозва заспокоює товаришів, що, хотія московські комуністи зробили великі уступки, капіталізмами, то вже більше не уступать.

Під відозвою є підписана урвада "третього інтернаціоналу", між иншими і Карл Ралек та Беда Кул.

ФРАНЦУЗСЬКІ ДЕЛЕГАТИ ВІЗДІЯТЬ 1. ПАДОМІСТА.

ПАРІЖ, 28. вересня. — Французські делегати на конференцію в справі обмеження зброюєм воєної флотії, яка зачється дня 11. падостіа с. р. у Вашингтоні, вийдуть дня 1-го падостіа.
Делегата поїде під проводом прем'єра Аріста Еріанда. Його доглядниками будуть відоміадмірал Грассе, голова французького морського генерального штабу і маршал Фош.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ ЗАПРОСИВ "ШИН-ФЕЙНЕР" НА КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЛОНДОН, 29. вересня. — Бритійський прем'єр Давид Ллойд Джордж запросив нині представників грядських самостійників ("шин-фейнерів") на конференцію до Лондону на 11. жовтня с. р. у справі вирішення замірення грядців в Великої Британії.
Ллойд Джордж вислав запрошенне до австрійського Ледер, Де Валери, з Герлоу, в Шотландії, де він тепер перебуває на відпочинку. В запрошенні сказано, що конференція може відбутись лий тоді, як австрійські політики похвалять домагання самостійності грядців.

